
Wystawa online: Andrzej Romocki "Morro"

W zasobie AAN znajdują się akta żołnierza Szarych Szeregów Juliusza Bogdana Deczkowskiego pseud. "Ludański", drużynowego trzeciej drużyny plutonu „Alek” w Batalionie „Zośka”.

Był on uczestnikiem kilku akcji Szarych Szeregów, m.in. w akcji pod Arsenalem oraz akcji Tłuszcz - Urle, a podczas Powstania Warszawskiego brał udział w wyzwoleniu obozu koncentracyjnego KL Warschau. Po Powstaniu zaangażował się w ekshumacje i pogrzeby poległych kolegów z „Zośki”. W styczniu 1949 został aresztowany przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa i skazany na 5 lat więzienia. Przebywał w więzieniach we Wronkach i Bielawie, gdzie pracował w kamieniołomach. Na wolność wyszedł po ponad 4 latach. Pracował w Warszawskich Zakładach Farmaceutycznych, później na Politechnice Warszawskiej. Aktywnie działał w środowisku byłych żołnierzy Batalionu „Zośka”. Był współautorem „Pamiętników żołnierzy baonu „Zośka” oraz autorem wielu publikacji związanych z Szarymi Szeregami i „Zośką”. Współtworzył Społeczny Komitet Opieki nad Grobami Poległych Żołnierzy Batalionu „Zośka”.

Na jego ręce Irena Niklewicz, siostra Jadwigi Romockiej, przekazała pamiątki "morowej mamy" Andrzeja i Jana Romockich. Jest wśród nich zeszyt zawierający wspomnienia matki o swych synach poległych w Powstaniu Warszawskim, listy Jadwigi i Pawła Romockich do synów, a także zdjęcia rodzinne i modlitwa napisana przez Jana Romockiego „Bonawenturę”.

Rodzina Romockich była od pokoleń zaangażowana w sprawy narodowe. Paweł Romocki był uczestnikiem I Wojny Światowej, kawalerem Orderu Virtuti Militari, posłem na Sejm RP ziemi łomżyńskiej oraz Ministrem Komunikacji w latach 1926-1928. W 1938 roku został wybrany na Naczelnego dyrektora Unii Górniczo - Hutniczej w Katowicach.

Andrzej Romocki "Morro"

Przygoda z konspiracją Andrzeja Romockiego „Morro” rozpoczęła się w 1940 r., kiedy to wstąpił do organizacji samokształceniowej „Peł”. Pod koniec 1942 związek ten przeszedł do podziemnego harcerstwa Grup Szturmowych. Andrzej Romocki stanął na czele drużyny „Sad 400” w hufcu „Sad”, dowodzonym przez Jana Bytnara „Rudego”. Brał udział w akcjach dywersyjnych: wykolejenia pociągu wiozącego Niemców z frontu wschodniego w rejonie miejscowości Gołęb oraz zlikwidowaniu strażnicy granicznej w Sieczkach, podczas której zginął Tadeusz Zawadzki, pełniący wówczas funkcję zastępcy dowódcy. Kiedy 1 września 1943 r. warszawski oddział GS został przemianowany na Baon SS „Zośka”. Andrzej Romocki stanął na czele plutonu „Sad” w kompanii „Rudy”, a 5 grudnia dwudziestoletni Andrzej otrzymał nominację na dowódcę kompanii „Rudy”. Podczas Powstania Warszawskiego „Andrzej Morro” wraz ze swoją kompanią „Rudy” walczył na Woli w rejonie fabryki „Telefunken”. Grupa brała udział w uderzeniu na Gęsiówkę, w czasie którego udało się uwolnić 348 więźniów. 14 sierpnia 1944 r. Andrzej Romocki został uhonorowany Krzyżem Srebrnym (V klasy) Orderu Virtuti Militari, a 30 sierpnia został awansowany do stopnia podporucznika czasu wojny. W czasie walk powstańczych na Starym Mieście, 18 sierpnia podczas bombardowania szpitala na ulicy Miodowej zginął jego brat Jan „Bonawentura”. Kiedy płk Antoni Chruściel „Monter”, podjął decyzję o ewakuacji Starówki i przebiciu do Śródmieścia. Andrzej „Morro” wraz ze swoimi żołnierzami przeszedł górą przez placówki niemieckie do powstańczego Śródmieścia. Była to jedyna grupa, której się udało

przebić. Andrzej Morro zginął 15 września podczas akcji utrzymania Przyczółka Czerniakowskiego.

Zapraszamy do zapoznania się z [wystawą online dokumentów rodziny Romockich](#).